

نگاه

فعالیت‌های عام‌المنفعه و ندیدن نیازمندان!

پژوهشگر اجتماعی

در ادبیات مربوط به سیاست‌گذاری‌های عمومی و اجتماعی مواردی به‌چشم می‌خورد مانند سیاست‌پژوهی! سیاست‌گذاری‌های اجتماعی اقدامات و برنامه‌ریزی‌های دولتی را شامل می‌شود که قرار است شرایط را بهتر کنند. هدف از وضع آنها حرکت جامعه به‌سمت مطلوب است. اما سیاست‌پژوهی امری است که چه قبل از اجرای قوانین و سیاست‌گذاری‌ها و چه بعد از آن، آسیب‌ها و فزاز و فرودهای هر برنامه‌ای را به برنامه‌ریزان گوشزد می‌کند. سیاست‌پژوهی می‌خواهد فاصله‌های ممکن ما بین هر سیاست و ذینفعان آن را برطرف کند (و البته که سیاست‌پژوهی در میان برنامه‌ریزان و حتی جامعه دانشگاهی ما وازهای ناشناخته است.قانون وضع می‌کنیم بدون این‌که بدانیم چه تاثیراتی خواهد داشت و بدون آن‌که پای‌صحت ذینفعان آن طرح و برنامه‌نشنسته‌باشیم!)بنابراین سیاست‌پژوهی همیشه‌همراهبرنامه‌های خواهد بود. حتی اگر مدت‌ها از اجرای هر قانون گذشته باشد، پژوهش‌هایی صورت می‌پذیرد تا محقق و برنامه‌ریزان بدانند نقاط مثبت و منفی آن طرح چه بوده‌است و چگونه شرایط را به سمت مطلوب‌شدن‌بیش‌برند.

حالا همین مدل را در ذهن داشته‌باشیم و آن را در خصوص فعالیت‌های داوطلبانه‌ای که انجام می‌دهیم، در نظر بگیریم. این‌که فعالیت‌ها و کمک‌های ما واقعاً در جای مناسب بودگرفته است؟ما همیشه به یک‌طرف‌فضیه‌ی که کمک‌های خودمان است، نگاه‌می‌کنیم و نمی‌دانیم اثرات واقعی فعالیت ما چگونه‌است! مدت‌هاست دیوار‌های مهربانی را بنا کرده‌ایم. اتفاق‌خویشاندی که از یک دیوار در شهر مشهد شروع شد. دیواری که به ما می‌گفت نیاز نداری بساز، نیاز نداری بردار. به لطف شبکه‌های اجتماعی، این اتفاق در شهرهای دیگر هم دیده شد. حتی در برخی روستاهای کشور هم خبر برای‌ی دیوار مهربانی به گوش رسید و عکس‌های آن در شبکه‌های اجتماعی دست به دست چرخید. دیواری که از شکل گذاشتن و پرداختن لباس هم‌خارج‌شودبه ساندویچ و کتاب...و رسید.

مدت‌هاست که می‌گوییم چه خوبیم ما! و چه مردم مهربانی هستند ما، که این کارهای عام‌المنفعه را انجام می‌دهیم. (و من هم می‌گویم چه خوب هستیم ما و لایذ کاری به ما هیچی است) بماند گزارش‌هایی هم نوشته شد با عنوان دیوار مهربانی که گله‌می‌کرد از این‌که مردم لباس‌هایی را پستی آن دیوار گذاشته‌اند که دیگر غیرقابل استفاده است و از دیوار مهربانی فقط نامی از مهربانی وجود دارد. اما نکته‌ای که مرا آزار می‌دهد، این است‌که ما فعالیت خودمان را حاصل‌این بزرگ کرده‌ایم بدون آن‌که بدانیم واقعاً این کار به درد افراد بی‌ضامت و بی‌خانمان خورده‌است؟ میان این همه گزارش و تشویق خودمان، چرا یک‌بار از آن‌طرف‌فضیه، یعنی آنهایی که به واسطه این فعالیت توانسته‌اند لباس گرم داشته باشند، گزارشی تهیه نشده‌است؟ یعنی لباس‌هایی که ما به آن دیوار آویخته‌ایم توسط چه‌کسانی استفاده شده‌است! اصلاً قبل از اجرای چنین ایده‌ای که این فکر کردیم که در کدام مناطق احتمال وجود افراد بی‌خانمان بیشتر است؟ مثلاً بایبیم در منطقه‌ای که ساکنان آن دارای تمکن مالی هستند چنین دیواری را بنا کنیم و خیال‌مان تخت باشد که به دیگران کمک کرده‌ایم. اتفاق درستی است؟

در این‌که انجام فعالیت‌های عام‌المنفعه به هر شکل که باشد، مبارک است، شکی نیست. اما نکته مهم، اثرگذاری این فعالیت‌های واقعی می‌خواهیم کمک کنیم. اما نمی‌دانیم این کمک به چه‌صورت باید انجام پذیرد. نکند که در ساخت دیوار مهربانی همه‌اشند! ما موجهی باشد که در کشور شروع شده‌است! موجهی که در یازود خواهد‌خواید. نکند انجام کارهای داوطلبانه ما تنها برای اغنای روح‌مان بوده باشد و به آن طرف‌فضیه و ذینفعان کمک‌هایمان فکر نکرده باشیم. فعالیت‌هایی که یک‌شبهه گل می‌کند و رونق می‌گیرد، یک‌شبهه هم از تب‌وتاب خواهد افتاد و تمام می‌شود. نکند بشویم مانند برنامه‌ریزانی که تنها قانون وضع می‌کنند و به خیال خودشان به بهبود وضع جامعه کمک کرده‌اند اما در واقعیت طرح و برنامه آنها ناکارا بوده‌است. بنابراین توجه به جامعه هدف، شناسایی نیاز‌های واقعی آنها، تلاش برای انجام فعالیت‌های مبتنی بر نیاز واقعی آنها، در ارتباط بودن با آنهایی که این‌مزند کمک هستند و شناسایی دغدغه‌های واقعی آنها برای انجام فعالیت‌های داوطلبانه ضروری است. و گرنه هیچ مسئولی لنش نمی‌خواهد برنامه‌ای را وضع کند که دارای آسیب باشد، همان‌طور که ما نمی‌خواهیم فعالیت‌ی را انجام دهیم که در نهایت به کمک‌های مناسب ختم نشود. مگر این‌که هدفمان از کمک کردن، راضی‌شدن از خودمان باشد و به کم کردن آسیب‌های مورد‌نظر یا کاهش مصائب دیگری. سیاست‌پژوهی، یعنی ارزیابی اثرات مثبت و منفی فعالیت‌ها. شاید یکی باید بیاید و دیوار مهربانی را از بایی کند!

گزارش عملکرد مرجع ملی حقوق کودک به کمیته حقوق کودک

مشاور مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک از جزئیات گزارش این مرجع، به کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد خبر داد. منصور مقار عابد، مشاور مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک با اشاره به گزارش این مرجع به کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد تصریح کرد: کودک بدبایل عدم رشد کامل جسمی و ذهنی قبل و پس از تولد، نیازمند محافظت، حمایت و مراقبت ویژه از جمله حمایت حقوقی است. در پی موضوع مراقبت ویژه در اعلامیه کودک ژنو ۱۹۲۴ و اعلامیه حقوق کودک مجمع عمومی سازمان ملل ۱۹۵۹ و با توجه به اهمیت سنت‌ها و ارزش‌های فرهنگی هر یک از ملل و تأکید بر حفظ بنیان خانواده در حمایت و رشد هماهنگ و متعادل کودک، پیمان‌نامه کودک در سال ۱۹۸۹ تصویب شد. اصول اساسی این پیمان‌نامه، بقا و رشد، منافع عالی کودک، عدم تبعیض و آزادی بیان و عقیده است. بخشی از حقوق مطرح در این پیمان‌نامه، حق آموزش با کیفیت، حق هویت، حق تابعیت، حق شناختن والدین و سرپرست، حق کودکان معلول برای برخورداری از حمایت‌های ویژه، حق برخورداری از بالاترین استانداردهای بهداشتی و درمانی، حق برخورداری از تأمین اجتماعی و حق تفریح و بازی است که همه این حقوق در طول یکدیگر قسر دارند و هیچ‌یک بر دیگری برتری و اهمیت‌بیشتر ندارد.

او تأکید بر این‌که در این پیمان‌نامه منظور از کودک، افراد زیر ۱۸ سال هستند، گفت: ایران در سال ۱۳۷۲ به شرط این‌که مفاد آن مغایر با موازین شرعی و حقوقی موضوع نباشد، به این پیمان‌نامه پیوست و در حال حاضر تمام کشورها به‌جز آمریکا به آن پیوسته‌اند. براساس این پیمان‌نامه باید در هر دوره پنج‌ساله، کشورهای عضو گزارش به کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد بدهند. ما باید گزارش مربوط به سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰ را می‌داییم، اما به‌دلیل این‌که در زمان خود گزارش ارسال نشده بود، دو‌سال پیش گزارش سوم و چهارم ارسال شد و در نوبت توضیح‌قرار گرفت که دی‌ماه نوبت توضیح بود تا به سؤالات کمیته پاسخ دهیم.

۳۰ سؤال از ایران پرسیده شد

مقار عابد به سؤالاتی که در کمیته از ایران پرسیده شد، اشاره کرد و اظهار داشت، معمولاً پس از ارسال گزارش‌ها، تعدادی سؤال تکمیلی از آن کشور می‌شود و از ایران نیز در رابطه با چالش‌های حوزه کودک ۳۰ سؤال پرسیدند. برای تهیه گزارش از خط راهنمای ۲۰۱۰ سازمان ملل متحد استفاده کردیم. در این خط راهنما برای هر یک از حقوقی که در پیمان‌نامه آمده است، خط راهنمایی تعریف

مشاور مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک تشریح کرد:

گزارش عملکرد مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک به کمیته حقوق کودک سازمان ملل

باقانون خودداری کنند. تنها با احراز شبهه در رشد و کمال عقل نوجوان، قاضی می‌تواند نوجوان را محکوم به سایر مجازات‌ها کند که حداکثر آن پنج‌سال نگهداری در کانون اصلاح و تربیت است.

حضور مشاور وکیل در دادگاه‌های اطفال اجباری است

به گزارش مهرخانه، مقار عابد با تأکید بر این‌که تفاوتی میان کودک دختر و پسر در این قوانین نیست، گفت: این قوانین تدریجی است؛ یعنی قبل از ۹ سالگی فرد هیچ مسئولیتی ندارد، ۱۲ تا ۱۳ سالگی و ۱۲ تا ۱۵ سالگی نوعی مسئولیت و در سنین ۱۵ تا ۱۸ سال مسئولیت کیفری

دیگری دارد. دادگاه‌ها در مورد افراد کمتر از ۱۵ سال تصمیم می‌گیرند، محکومیتی برایشان صادر نمی‌شود و مجازات ندارد، بلکه اقدامات تأمینی و تربیتی اعمال می‌شود، اما از ۱۵ تا ۱۸ سال مجازاتی تعیین می‌شود که سفت‌دارد و مانند مجازات بزرگسالان نیست و نهایتاً نگهداری در کانون اصلاح و تربیت است که به آن حبس نمی‌گویند و از واژه «نگهداری» استفاده می‌شود. از کلماتی که دادرسی تنبیهی به‌کار می‌برد، به‌کار نبرده و بیشتر سعی کرده از زاویه عدالت ترمیمی به این موضوع نگاه‌شود. در قانون آیین دادرسی کیفری هم به همین شکل است؛ قضات باید حتماً متاهل و سابقه پنج‌سال قضاوت داشته باشند. حضور مشاور و وکیل اطفال نیز اجباری است. علاوه بر این طبق ماده ۶۶ قانون آیین دادرسی کیفری «جی‌او‌ا» می‌توانند شاکی باشند.

پیش‌بینی شده‌محکومی شوند». مشاور مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک افزود: با توجه به تمهیداتی که قانون گذار و قوه قضائیه انجام داده‌اند و اگر به‌درستی این قانون را اعمال کنند، افراد زیر ۱۸ سال هر که مرتکب جرمی شده‌اند قصاص ندارند، اما متفقانه گاهی این اتفاق می‌افتد. تمام تلاش مرجع ملی این است که با رایزنی و دفاعی که از این نوجوان می‌کند، حتی‌الامکان به قصاص محکوم نشوند. در قانون مجازات اسلامی مصوبه سال ۱۳۹۲ پیشرفت‌های قابل‌ملاحظه‌ای داشتیم؛ هر چند دادرسی افتراقی منظر ما بوده است، اما به شکل تکمیلی آن اتفاق نیفتاده‌است. با این‌وجود پیشرفت بسیار خوبی داشتیم. مثلاً مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کودک کن معارض با قانون، تعریف و مسئولیت کیفری به شکل تدریجی پذیرفته شده است. قضات می‌توانند در جرایم مستوجب قصاص و حدود، د صدور احکام قصاص به نوجوان معارض

شاکی باشند.

سن از دواج در قانون؛ مورد سؤال کمیته حقوق کودک

او یکی دیگر از چالش‌های مطرح‌شده از سوی کمیته حقوق کودک سازمان ملل را از دواج‌های زودهنگام عنوان کرد و گفت: براساس ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی، حداقل سن زواج برای دختران ۱۳ و برای پسران ۱۵ سال است، اما با اجازه ولی و منافع عالی کودک و تشخیص داد‌گاه، می‌توان سن ازدواج را کمتر ر نظر گرفت به نظر می‌آید که اقدامات تقنینی می‌تواند در جهتی انجام‌شود که حداقل‌های سن ازدواج شفاف تعیین شود و آن را کمی افزایش داد.

اقدامات مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک

مشاور مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک درباره تأثیر فعالیت‌های مرجع ملی کنوانسیون

.....

برگزاری کارگاه‌های آموزشی سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه زنان در سراسر کشور

وی با اشاره به این‌که ضریب نفوذ تلفن همراه در کشور ۸۳ درصد و ضریب نفوذ اینترنت ۵۰ درصد است، گفت: اولویت نخست برای ارتقای آموزش در جامعه از طریق تلفن‌همراه‌تخلی‌شد.

نژادی بیان کرد: از طریق این سامانه مشکلات زنان در استان به‌ما اطلاع‌رسانی می‌شود و می‌توانیم با مشکلات به‌روز زنان آشنا شویم و در سیاست‌گذاری کمک‌های کرد. اظهاره نژادی در جمع خبرنگاران در پاسخ گفت: این سمن‌ها جمعیت زیادی از زنان را زیر پوشش فعالیت‌های خود قرار داده‌اند و اظهار کرد: سازمان‌های مردم‌نهاد حوزه زنان مسئولیت‌زانی کمتر حوزه زنان در خانواده فعالیت می‌کنند، زنانی که در سایر امور جامعه مشارکت بیشتری دارند، امروز شاهد برگزاری هفتمین مشغول‌نومردانی کمتر حوزه زنان فعالیت می‌کنند. نژادی بیان کرد: این‌گونه سمن‌ها در حوزه خانواده در زمینه تحکیم بنیان خانواده و توانمندسازی و مسائلی که زنان را یار و راهبر هستند پیگیری می‌کنند.

الگو

بنیاد خیریه همدلان کودک و نوجوان در مان بیماری «ملیکا» را پیگیری می‌کند

زهرآظهریهر در نشست تسنیم پیرامون روند درمانی «ملیکا» دختر ۳ ساله‌ای که از بدو تولد مبتلا به بیماری ایکتیوز است، با اشاره به این‌که بنیاد همدلان کودک و نوجوان از سال ۸۹ با گروهی از همکاران فعال در این عرصه راهاندازی شد، اظهار داشت: این بنیاد یک موسسه مستقل خیریه و غیردولتی است که در دو حوزه آموزش و تحصیل و سلامت و درمان برای کودکان و نوجوانان زیر ۱۸ سال نیازمند، بدرپرست و بی‌سرپرست اقدامات شاخصی را انجام می‌دهد.

به‌نقل از تسنیم، وی با بیان این‌که این بنیاد در سال ۹۲ موفق به کسب مجوز رسمی از سوی سازمان بهزیستی شد، افزود: حوزه سلامت یکی از مهم‌ترین بخش‌های این بنیاد خیریه محسوب می‌شود و به‌گونه‌ای که در ۸ شاخه پزشکی نظیر قلب، ترمیم، گوش، اورولوژی، چشم، گوش‌وش... خدمات ویژه‌ای به افراد متقاضی واجد شرایط از سوی این مرکز ارائه می‌شود.

مدیرعامل بنیاد خیریه همدلان کودک و نوجوان با تأکید بر این‌که در این بنیاد تیمی متشکل از پزشکان قوی و متخصص حضور دارند، خاطر نشان کرد: مراکز طبی تخصصی دارای کیفیت بالاتر برای ارائه خدمات مطلوب به کودکان بیمار دپهر برادری قرار می‌گیرند. وی با اشاره به این‌که از سال ۸۹ تاکنون بیش از ۷۷۰ بیمار توسط خیرین و به همت این بنیاد تحت‌درمان قرار گرفته‌اند، تصریح کرد: در سال جاری تاکنون ۲۸۵ کودک با اعتباری بالغ بر ۲۰۰ میلیون تومان تحت‌درمان قرار گرفته و به اغوش خانواده‌های خود بازگشته‌اند.

ظهریهر گفت: کودکان از طریق سازمان بهزیستی و افراد امین و مورد اعتماد از سراسر کشور به این بنیاد خیریه معرفی می‌شوند و بعد از شناسایی این افراد، در صورتی‌که بیماری آنها در لیست شاخه‌های پزشکی و درمانی ما قرار داشته‌باشد، تحت‌درمان قرار می‌گیرند.

وی با تأکید بر این‌که این بنیاد خیریه علاوه بر حوزه درمان در بخش آموزش و تحصیل نیز اقدامات شایان توجهی را انجام داده‌است، افزود: تاکنون بالغ بر ۶ هزار کودک تحت پوشش آموزشی بنیاد قرار گرفته و کمک‌های آموزشی خوبی ازین‌دربابت کرده‌اند.

مدیرعامل بنیاد خیریه همدلان کودک و نوجوان، یکی دیگر از فعالیت‌های این بنیاد را اجرائی کردن طرح سوادآموزی در مناطق مختلف تهران و حاشیه شهرها از جمله روستاهای دورافتاده برشمرد و اظهار داشت: با کمک موسسه حامی، حدود ۲۷۵ نفر از کودکان و ۱۹ معلم یکی از روستاهای دورافتاده بلوچستان تحت آموزش طرح سوادآموزی قرار گرفتند.

وی گفت: باوجود این‌که این افراد گاه تا مقطع ابتدایی تحصیل کرده بودند اما خواندن و نوشتن زبان فارسی را فرا نگرفته‌از این‌رو به‌همت موسسه حامی تحت آموزش ویژه قرار گرفتند و درحال حاضر این ۱۹ معلم آموزش سوادآموزی را به‌روش مدرن خود اجرا می‌کنند.

وی با تأکید بر این‌که اسل طرح سوادآموزی در ۵ منطقه محروم تهران اجرائی شد که در این راستا در مدت زمان ۳ماه ۱۵ نفر تحت این آموزش قرار گرفته و لیست نهایی به سازمان بهزیستی تهران نیز ارائه شده است، اظهار داشت: از دیگر اقدامات این بنیاد تأمین اعتبار شهریه ثبت‌نام کودکان افغانستانی در مدارس دولتی است.

ظهریهر با اشاره به این‌که با انجام این امر به‌طور قطع تا حد زیادی از مشکلات و آسیب‌های اجتماعی جامعه کاهش پیدا می‌کند، افزود: اجرای پروژه تأمین و توزیع لوازم التحریر در نقاط مختلف کشور از دیگر اقدامات این بنیاد است که در این راستا و در سال جاری بیش از یک‌هزار و ۷۰۰ نفر از این خدمات بهره‌مند شدند.

وی برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌فنی نظیر جوشکاری همچنین دوره‌های مهارت‌زنگی به کودکان را از دیگر اقدامات حایز اهمیت بنیاد همدلان کودک و نوجوان دانست و بیان کرد: برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت زندگی سبب می‌شود کودکان نحوه زندگی در جامعه را فرا گرفته‌و بدانند در شرایط خاص چگونه برخورد و خشم خود را کنترل کنند و باید این نکته نیز مدنظر قرار گیرد که برای برگزاری این دوره‌های آموزشی سبب می‌شود که کودکان با کانون اصلاح و تربیت داریم.

ظهریهر بسا اعلام رضایت‌مندی از روند روبه‌بهبود بیماری ملیکا دختر ۳ ساله‌ای که از بیماری اکتیوز رنج می‌برد، افزود: این کودک از طریق خیر گزارری تسنیم به بنیاد همدلان کودک و نوجوان معرفی شد و این بنیاد در بخش درمان، مساعدت‌هایی را انجام داده است و در حال حاضر منتظر هستیم جواب آزمایش‌های ملیکا از آمریکا به دست ما برسد تا بدانیم چه اقداماتی برای بهبودی وی باید انجام‌شود.

وی با بیان این‌که در راستای تأمین داروهای مورد نیاز بیماران ملیکا نیز اقدامات خوبی صورت گرفته به‌گونه‌ای که بسا نزدیک‌ترین داروخانه محل زندگی آنها برای تأمین دارو از طرف بنیاد ارزینی‌هایی انجام پذیرفته است، گفت: خوشبختانه شاهد بهبود نسبی بیماری این کودک هستیم.